

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Afdeling for Ungdoms- og
Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Svar på spørgsmål 49 (Alm. del):

I brev af 26. november har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 49:

”Ministerens kommentarer udbedes til henvendelse af 21/11-13 fra FOA om EUD-reformen m.m., jf. BUU alm. del - bilag 54.”

Svar:

Social- og sundhedsuddannelsen er vores største erhvervsuddannelse og sammen med den pædagogiske assistentuddannelse spiller den en vigtig rolle i forhold til at uddanne dygtige medarbejdere til velfærdsområdet.

Regeringens reformudspil har ikke til hensigt at forringe social- og sundhedsuddannelsen eller den pædagogiske assistentuddannelse. Tværtimod styrkes uddannelserne gennem blandt andet ændringer af grundforløbet og indførelsen af adgangskrav.

Uddannelserne blev først i 2008 omfattet af lov om erhvervsuddannelser og har som følge heraf bevaret en række særpræg, herunder en særlig adgangsstruktur.

Grundforløbet i dag

Social- og sundhedsuddannelsen består af trin 1: Social- og sundhedshjælper og trin 2: Social- og sundhedsassistent.

I den nuværende adgangsstruktur har elever med mindst et års uddannelse, et års arbejds erfaring eller anden relevant erfaring efter grundskolen adgang til optagelse på hovedforløbet til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse uden forudgående grundforløb (den såkaldte voksenadgang).

Grundforløbet er dermed alene obligatorisk for elever, der har mindre end et års uddannelse eller arbejds erfaring efter grundskolen, dvs. primært

17-12-2013

elever, der kommer direkte fra 9. klasse. Alle andre elever – herunder elever fra 10. klasse - kan optages direkte på hovedforløbet.

Elever omfattet af voksenadgangen har dog mulighed for at tage hele eller dele af grundforløbet, hvis de eller skolen mener, at de har behov herfor. Tal fra Databanken viser følgende fordeling for de elever, der i 2012 begyndte på grundforløbet: De 15-17-årige udgør 38 pct., de 18-24-årige udgør 40 pct. og eleverne over 25 år udgør 22 pct.

Grundforløbet har i dag som udgangspunkt en varighed på 20 uger, svarende til 5 måneder, men kan forlænges op til 60 uger.

Grundforløbet efter reformforslaget

Med strukturændringen af erhvervsuddannelsernes grundforløb ophæves den særlige regel for social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse om voksenadgang, så grundforløbsstrukturen bliver den samme som for de øvrige erhvervsuddannelser. Det sker ved, at:

- elever, der kommer direkte fra 9. eller 10. klasse, fremover skal have 40 ugers grundforløb, og
- øvrige elever under 25 år skal have 10 ugers grundforløb med mulighed for 10 ugers supplerings.

Det betyder, at alle elever under 25 år, der ønsker optagelse på social- og sundhedshjælperuddannelsen eller den pædagogiske assistentuddannelse fremover forudsættes at få grundforløbsundervisning. Dermed udvides den elevgruppe, der fremover skal have obligatorisk grundforløbsundervisning.

Desuden har de voksne elever over 25 år, som fremover skal gennemføre via erhvervsuddannelse for voksne (EUV), mulighed for efter en realkompetencevurdering at få et 10 ugers grundforløb med mulighed for 10 ugers supplerings, dvs. svarende til grundforløbets 2. del. Voksne elever med mindst to års relevant erhvervs erfaring vil dog få et standardiseret forløb uden grundforløbsundervisning.

Det faglige udvalg for social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse (PASS), hvor FOA er repræsenteret, har ved flere lejligheder – og senest under arbejdet med en revision af social- og sundhedsuddannelsen i 2012 – ønsket, at grundforløbet blev obligatorisk for flere elever end i dag. Med reformudspillet imødekommes det faglige udvalgs ønske og samtidig tages endnu et skridt i retning af at ligestille social- og sundhedsuddannelserne med de øvrige erhvervsuddannelser.

Uddannelsernes kvalitet og niveau fastholdes

Sammenlignet med andre erhvervsuddannelser har hovedforløbene i social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse historisk set indeholdt en større andel undervisning til grundfag end på de øvrige erhvervsuddannelser, hvor grundfagsundervisningen typisk har ligget på grundforløbet. Dette skyldes, at størstedelen af eleverne som følge af voksenadgangen er blevet optaget direkte på hovedforløbet.

Efter reformforslaget vil de nye og længere grundforløb betyde, at der i grundforløbene stilles større krav til udvikling af de almene kompetencer og afsættes mere tid til grundfag end i dag. Således afsættes der ifølge reformforslaget 7 uger til grundfagsundervisning i grundforløbet, hertil kommer øget undervisningstid til generelle og almene faglige kompetencer. De faglige udvalg kan derfor – alt andet lige – forudsætte, at eleverne har et højere fagligt niveau, når de fastsætter indholdet i undervisningen i hovedforløbet. Eleverne forventes dermed at kunne afslutte hovedforløbet på mindst samme faglige niveau som i dag på trods af den foreslåede reduktion af uddannelsestiden til grundfagene i hovedforløbet.

Som følge af de stigende krav på grundforløbet vil færre elever kunne starte på hovedforløbet uden at have gennemført grundforløbets 2. del.

Undervisningstiden på social- og sundhedsassistentuddannelsen forbliver uændret. Social- og sundhedsassistentuddannelsen er trin 2 på social- og sundhedsuddannelsen og bygger derfor oven på social- og sundhedshjælperuddannelsen, som bygger oven på grundforløbet. Den øgede undervisningstid på grundforløbet vil derfor ikke få en direkte effekt på social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Der lægges i reformen op til, at skoledelen i hovedforløbet på social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse afkortes med 7 uger. Det faglige udvalg fastsætter uddannelsens samlede varighed og kan beslutte at forlænge praktiktiden med fx 7 uger. Uddannelsens samlede varighed efter reformen afhænger således af det faglige udvalgs beslutning.

Det er en væsentlig forudsætning for at udvide grundforløbsundervisningen og afkorte undervisningstiden i hovedforløbet, at elevernes muligheder for at læse videre eller få autorisation som social- og sundhedsassistenter ikke forringes. Da uddannelsernes samlede niveau og indhold ikke forringes men tværtimod styrkes, vil hverken elevernes adgang til de videregående uddannelser eller social- og sundhedsassistenternes autorisation være i fare.

Adgangskrav

Med reformen styrker vi niveauet i uddannelserne blandt andet ved at stille adgangskrav, så alle elever fremover skal have bestået dansk og matematik i grundskolen.

Udgangspunktet er, at alle, der søger ind på en erhvervsuddannelse, har de kvalifikationer, der skal til for at gennemføre uddannelsen. Samtidig skal ansøgere, der ikke har forudsætningerne til at begynde på en erhvervsuddannelse, have målrettede og relevante tilbud. Det kan fx være tilbud om FVU- eller AVU-undervisning eller et særligt EUD-forberedende 10. klasseforløb (EUD-10).

Denne forudsætning gælder også for den gruppe elever med anden etnisk baggrund end dansk, som i dag ikke har de nødvendige dansk kundskaber. Tal fra Databanken fra 2012 for grundforløbet viser således, at 64 procent af eleverne med anden etnisk baggrund fuldførte på gennemsnitligt 9 måneder, mens 68 procent af eleverne med dansk baggrund fuldførte på gennemsnitligt 6,9 måneder. Dette skal sammenholdes med, at grundforløbet har en vejledende varighed på 5 måneder.

Eleverne vil – alt andet lige – som følge af adgangskravene og de styrkede og obligatoriske grundforløb have et højere fagligt niveau, når de afslutter grundforløbene og dermed også et højere adgangsniveau, når de påbegynder hovedforløbet. Omfordelingen af undervisningstid fra hovedforløbet til grundforløbet forventes derfor heller ikke at få negative konsekvenser for elever med anden etnisk baggrund.

Trepartsaftalens udløb

Social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse er underlagt regler om kommuner og regioners dimensioneringsforpligtelse. Derudover er der som led i trepartsaftalen indgået mellem regeringen, KL, Danske Regioner, LO og AC (dateret 17. juni 2007) fastlagt årlige måltal for kommunerne og regionernes udbud af praktikpladser på de to uddannelser frem til og med 2015.

Dimensioneringsforpligtelsen er i perioden 2008-2015 i praksis erstattet af trepartsaftalen, idet behovet for færdiguddannet arbejdskraft, og dermed antallet af praktikpladser, er lagt fast i trepartsaftalen.

Dimensioneringsforpligtelsen vurderes ikke at have tilstrækkelig adfærdregulerende kraft i forhold til arbejdsgivernes vilje til at opfylde forpligtelsen til at levere praktikpladser. Det vurderes, at trepartsaftalen har haft en vis effekt i forhold til at tilvejebringe flere praktikpladser.

Det vurderes samtidig, at reglerne om den institutionsfordelte dimensioneringsforpligtelsen ikke i sig selv har virket efter hensigten.

Regeringen foreslår derfor i sit udspil til reform af erhvervsuddannelserne, at den institutionsfordelte dimensionering til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ophæves.

Regeringen vil desuden i dialog med parterne frem mod udløbet af trepartsaftalen i 2015 undersøge, hvordan de nuværende regler om dimensioneringsforpligtelsen hensigtsmæssigt kan erstattes af evt. en alternativ styring. Det er endnu ikke besluttet, hvornår denne dialog skal indledes, men regeringen er opmærksom på, at dette skal ske i tilstrækkelig god tid inden trepartsaftalen udløber ved udgangen af 2015.

Det er meget vigtigt for regeringen, at de offentlige arbejdsgivere fortsat løfter et ansvar i forhold til at sikre praktikpladser til både unge og ældre elever, og at dette sker under hensyntagen til arbejdsmarkedets behov og de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder.

Med venlig hilsen

Christine Antorini